

† *Πρεσβυτέρου Βασιλείου Σηλιοπούλου*

Γερόντισσα Γαβριηλία

Κρίσεις καὶ Σχόλια στὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου:

«Ἡ Ἀσκητικὴ τῆς Ἀγάπης»

Γαβριηλίας Μοναχῆς (Ἀθῆναι 2003)

Προλεγόμενα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Σαράντη Σαράντου

Μέρος Α'.

- *Πρόλογος.*
- *Γενικά.*
- Α': Στοιχεῖα Συγκρητιστικά.*
- Β': «Μέτρα ἀσφαλείας».*

Μέρος Β'.

- Γ': Ἰνδουϊσμός - Γκουρουϊσμός.*
- *Μύηση.*
 - *Γλωσσολαλιά.*
 - *Χορτοφαγία.*
 - *Ὀλιστικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου.*
 - *Yama.*
 - *Ἀνοπαρξία - Νέκρωσις.*
 - *Διαλογισμός.*
 - *Θετικὴ Σκέψις.*
 - *Διαφήμιση ἰνδουϊστῶν διδασκάλων.*
 - *Δεισιδαιμονίες.*

Μέρος Γ'.

- Δ': Μηνόματα - Ὁράσεις - Πλάνες.*
- *Ἰαματικὸ χάρισμα.*
- Ε': Ἡ Ἀγάπη.*
- Ζ': Φυσιοθεραπεία.*
- Ζ': Ἀρίστη εἰσαγωγή στὸν Γκουρουϊσμό.*
- *Ὡς Ἐπίλογος.*

Τὸ Σύνδρομο
τῆς
“Νέας Ἐποχῆς”...

...καὶ ἡ Ἐλπίδα
τῆς
᾽Ορθοδοξίας μας

« Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φωτισμὸν ἀληθείας, ἐδίωξας τοῦ ψεύδους τὸ σκότος·
τὰ γὰρ εἰδῶλα ταύτης Σωτήρ, μὴ ἐνέγκατὰ Σου τὴν ἰσχὺν πέπτωκεν... »

■ Ἕνα πλήρως συγκρητιστικὸ βιβλίο

Γερόντισσα Γαβριηλία*

Κρίσεις καὶ Σχόλια στὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου:

« Ἡ Ἀσκητικὴ τῆς Ἀγάπης »

Γαβριηλίας Μοναχῆς (Ἀθῆναι 2003)

Προλεγόμενα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Σαράντη Σαράντου

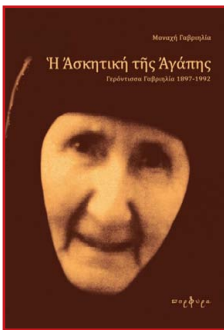
Μέρος Α΄.

† Πρεσβυτέρου Βασιλείου Σπηλιοπούλου

● Πρόλογος

Τὸ βιβλίο ποὺ εὐρέως ἐκυκλοφόρησε: « Ἡ Ἀσκητικὴ τῆς Ἀγάπης », τῆς Γαβριηλίας Μοναχῆς, ἀναφέρεται τὸ ὄνομά μου ὡς ἐνὸς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ γνώρισαν τὴν Μοναχή.

Πράγματι, εἶχαμε συναντηθεῖ μία φορὰ καὶ ἀνταλλάξαμε γιὰ λίγο κάποιες ἀπόψεις. **Τὸ** γεγονὸς αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει δική μου « ἐγγύηση » γιὰ τὸ βιβλίο, ποὺ μεταγενέστερα συνεγράφη ἀπὸ τὴν ὁμώνυμη συγγραφέα.

Δράττομαι, λοιπόν, τῆς εὐκαιρίας νὰ παρουσιάσω μὲ πολλὴ χαρὰ τὴν κριτικὴ τοῦ παραπάνω βιβλίου, ποὺ ἔχει κάνει ὁ ἱερολογιώτατος Διάκονος π. Βασίλειος Σπηλιόπουλος.

Εἶναι πολὺ χρησιμὴ ἡ ἀνάγνωση αὐτῆς τῆς κριτικῆς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ ὀγκώδους βιβλίου τῆς Γαβριηλίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλο τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τῶν ᾽Ορθοδόξων, γιὰ νὰ μάθουν νὰ ξεχωρίζουν τὸ σιτάρι ἀπὸ τὸ ἄχυρο, τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκοτάδι, τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὸ ψέμα.

(*) Περιοδ. « Θεοδομία », Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 2008, σελ. 565-603. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Δυστυχῶς, ἡ πληθώρα τῶν μηνυμάτων καὶ τῶν ἀκαταπαύστων πληροφοριῶν τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ἀμβλύνουν τὶς ὀρθόδοξες συνειδήσεις ὄλων μας, ἀκίνητοποιοῦν τὴν δοτὴ ἀπὸ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ εὐθυκρισία, ἀποσκοπώντας νὰ παραπλανήσουν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ νὰ τοὺς ἐντάξουν στὸ *γοητευτικὸ πανόραμα τῆς Πανθηρσκειᾶς*.

Θεσμοὶ θεανθρώπινοι καὶ ἀρχὲς αὐταπόδεικτες μέχρι τώρα, σχετικοποιοῦνται, μὲ ὑπουλοὺς τρόπους καὶ τελικὰ ἀμφισβητοῦνται ἀπὸ τοὺς «ἄρχοντες τοῦ κοσμοκράτορος τοῦ αἰῶνος τούτου», τόσο μέσα στὴν παγκόσμια κοινότητα, ὅσο καὶ μέσα στὴν φιλότιμη Ὀρθόδοξη Πατρίδα μας, τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποία ἀγωνιωδῶς πασχίζουν νὰ ἐκσυγχρονίσουν, ὡς δῆθεν ἀσυγχρόνιστη καὶ τριτοκοσμικὴ, ξένοι καὶ ντόπιοι «ἐκσυγχρονιστές».

Εἶναι πολὺ λυπηρὸ νὰ ἐμπλέκονται σ' αὐτὴ τὴν νοοτροπία καὶ στὴν *νεοεποχίτικη «ἱεραποστολή»*, μέλη τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας μας καὶ δὴ μέλη θεσμικὰ ἀφιερωμένα στὸ Χριστό, καὶ μάλιστα νὰ προσπαθοῦν νὰ ἐμπλέξουν στὴν παναίρεση τῆς «Νέας Ἐποχῆς» καὶ τῆς Πανθηρσκειᾶς τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν.

Μέσα στὶς πεντακόσιες σελίδες τοῦ κρινομένου βιβλίου γίνεται μεθοδικὴ προσπάθεια μέσῳ ἡρωτοποιημένου ἱεραποστολικοῦ προσώπου, τῆς Γαβριηλίας Μοναχῆς, ἀπὸ τὴν Γαβριηλία Μοναχῆ, ὑποτακτικὴ τῆς, νὰ ἰσοπεδωθεῖ ἡ ὀρθόδοξη ἀδαμάντινη, ἀληθεύουσα διδασκαλία, μὲ ὅλες τὶς ὑπόλοιπες κακοδοξίες ὄλων τῶν ὁμολογιῶν καὶ ὄλων τῶν θρησκειῶν.

Ἡ Ἁγία Μοναδικότητα τοῦ Θεανδρικοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἀνύπαρκτη. **Ἀ**πὸ Ὀρθόδοξες Μοναχὲς περιμένει ἡ Ἐκκλησία τὴν Ὀρθόδοξη Διδασκαλία καὶ τὸ Ὀρθόδοξο ἦθος ποὺ εἶναι ἀποτυπωμένα καὶ τὰ δύο στὰ πρόσωπα τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας. **Κάθε** Ἅγιος καὶ κάθε Ἁγία τῆς Ὀρθοδοξίας μας δὲν ὑπολείπονται καθόλου σὲ ἡρωϊσμό, σὲ κατορθώματα καὶ σὲ Θαύματα, τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς ἐπιτελεῖ μέσῳ αὐτῶν γιὰ τὸ καλὸ, γιὰ τὴν σωτηρία, γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μυρίων μελῶν Της.

Ἀντίθετα, στὶς πολυπληθεῖς σελίδες τοῦ βιβλίου «*Ἡ Ἀσκητικὴ τῆς Ἀγάπης*», ἀπουσιάζει ἡ Ὀρθόδοξη Ἀσκησιολογία καὶ ταυτόχρονα παραποιεῖται ἡ ἐν Χριστῷ Ὀρθόδοξη Θεανθρώπινη Ἀγάπη. **Ὁ συγκρητισμὸς**, δηλαδὴ τὸ ἀνακάτεμα ὄλων τῶν ξεπερασμένων ὁμολογιῶν καὶ θρησκειῶν, **ἀκυρώνουν** τὸ Μοναδικό, Σωτηριολογικὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὰ Θαύματά Του, στὴν Θυσιαστικὴ Του προσφορά, τὴν ἐνδοξὴ Ἀνάστασή Του καὶ τὴν εἰς οὐρανοὺς Ἁγία Ἀνάληψή Του.

Ἡ ἔμμεση προβολὴ τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ καὶ τοῦ Γκουρουϊσμοῦ, ἡ ὑποτιθέμενη Γλωσσολαλία, ἡ Χορτοφαγία, ἡ Ὀλιστική Θεώρηση τοῦ κόσμου, τὸ Παγκόσμιο ἢ Συμπαντικὸ Πνεῦμα, τὸ Yama, ἡ Ἄνυπαρξία καὶ ἡ Νέκρωση, ὁ Διαλογισμός, ἡ Θετικὴ Σκέψη, οἱ δεισιδαιμονίες, ἡ διαφήμιση τοῦ Ράμα Κρίσνα, τὰ ψευδοράματα τῆς Γαβριηλίας μαζί μὲ τὸ «ιαματικὸ χάρισμα», οἱ «ἐναλλακτικὲς θεραπείες», ὀλοκληρώνουν τὸν πολυβολισμὸ τῆς κατὰ πάντα δοκιμασμένης μέσα στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία μας Ὁρθοδόξου, θεανθρωπίνης Παραδόσεώς μας, τῆς μόνης πραγματικὰ σωζούσης τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα.

Εἶναι ὄντως ἄξιο μεγίστης ἀπορίας τὸ πῶς εἶναι δυνατόν Ὁρθόδοξες Μοναχὲς νὰ ἀλλοτριώνουν, σὲ τέτοιο βαθμὸ καὶ τέτοια ἔκταση, τὴν ἐν Χριστῶ ζωή!

Δὲν εἶναι γιὰ μᾶς ἄξιο ἀπορίας τὸ πῶς κατάφερε νὰ κυκλοφορήσει σὲ δεκατρεῖς ἐκδόσεις, ἀφοῦ τὸ παραπάνω βιβλίον εἶναι πλημμυρισμένο ἀπὸ τὸ μεταπτωτικὸ σύνδρομο ἐνὸς **διαχύτου συναισθηματισμοῦ**, ὁ ὁποῖος παρακινεῖ τὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ στὴν διακίνησή του.

Ἀναρίθμητοι ὅμως ἀναγνωστές ἀκατάπαυστα, μᾶς «ἐνοχλοῦν» μὲ τὴν πανομοιότυπη ἐρώτηση γιὰ τὴν γνώμη μας γι' αὐτὸ τὸ βιβλίον.

Τελικὰ, φαίνεται ὅτι μετὰ ἀπὸ μία νηφάλια, ἐσωτερικὴ κριτικὴ τῶν ἀπροκαταλήπτων ἀναγνωστῶν, διαπιστώνεται, ἄτυπα ἢ συνειδητὰ, τὸ αἰρετικὸ περιεχόμενον τῆς **«Ἀσκητικῆς τῆς Ἀγάπης»**, καὶ τὸ βιβλίον τοποθετεῖται στὰ πιδ ψηλὰ ράφια τῆς βιβλιοθήκης, γιὰ νὰ μὴ μεταδίδεται ἡ διάβρωση ποὺ ἀρχικὰ προκάλεσε.

Χρειάζεται προσεκτικὴ μελέτη τῆς καλοπροαίρετης καὶ ἀπόλυτα τεκμηριωμένης κριτικῆς τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Βασιλείου, ὥστε νὰ ἀποκτήσει ὁ ἀναγνώστης ὀρθά, Θεανθρώπινα κριτήρια, γιὰ νὰ μὴ παραπλανᾶται ἀπὸ ποταπούς, **δαιμονιώδεις συναισθηματισμούς**.

* * *

● **Γενικὰ**

Ἡ «Ἀσκητικὴ τῆς Ἀγάπης» διανύει ἤδη τὴν 13ῃ ἔκδοσή του, κυκλοφορεῖ πλέον καὶ στὴν ἀγγλικὴ γλώσσα, καὶ ὁ ὄγκος του ἐκτείνεται σὲ 500 σελίδες.

Σὲ πολλὰς Ἐνορίες τῆς χώρας μας ἔχει, δυστυχῶς, χρησιμοποιηθεῖ ἢ χρησιμοποιεῖται ἀκόμα, ὡς ἐγχειρίδιον τῶν κατηχητικῶν σχολείων.

Κατὰ τὴν γνώμη μας, τὸ βιβλίον αὐτὸ στοχεύει στὴν προώθηση

τοῦ λαϊκοῦ οἰκουμενισμοῦ, στὴν προώθηση δηλαδή ἀνάμεσα στοὺς ἀπλοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανοὺς κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς τῆς διδασκαλίας, ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες κατέχουν μέρος τῆς ἀλήθειας καὶ συνεπῶς, ὄχι μόνο δὲν δικαιούμεθα νὰ ἀπορρίπτουμε τὶς διάφορες διδασκαλίες τους, ἀλλὰ ἔχουμε χρέος ἱερὸ νὰ τὶς ἀποδεχθοῦμε, ὥστε νὰ φθάσουμε κάποτε στὴν ἐπιθυμητὴ, γιὰ τοὺς φορεῖς αὐτῆς τῆς ἰδέας ἔνωση ὄλων τῶν θρησκειῶν σὲ μία. Ἀποτελεῖ, ἄρα, πράξη μίσους, φανατισμοῦ ἢ «φονταμενταλισμοῦ» κατὰ τὴν *μοντέρνα* ὀρολογία, καὶ μισαλλοδοξίας ἢ ἔμμονη στὰ Δόγματα, τοὺς Κανόνες καὶ τὶς Παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἢ ἀπόρριψη τῶν ὑπολοίπων ὁμολογιῶν καὶ δοξασιῶν, φαινόμενο πού, κατὰ τὴν συγγραφέα, ὀφείλεται σὲ διάφορα *κόμπλεξ* καὶ φοβίες πὸ μᾶς διακατέχουν.

Ἦρέπει νὰ τονίσουμε ὅτι ἡ διδασκαλία αὐτὴ εἶναι ἡ θεμέλιος διδασκαλία τοῦ κινήματος τῆς «ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ»¹, τὸ ὁποῖο διακηρύσσει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παντοῦ καὶ τὸ ὁποῖο μεθοδεύει συστηματικὰ τὴν ἔνωση τῶν θρησκειῶν καὶ τὴν δημιουργία τῆς ΠΑΝΘΡΗΣΚΕΙΑΣ.

Ἡ Ἀλήθεια, ὅμως, δὲν εἶναι, οὔτε μπορεῖ νὰ γίνει διαπραγματεύσιμο μέγεθος. Τὴν Ἀλήθεια μόνον ἐμεῖς, ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ πάντα ὡς μέλη τῆς Μιᾶς, Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, «κατέχουμε», καὶ μάλιστα καθ' ὀλοκληρίαν, διότι δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ ἀφηρημένη ἢ ἀπρόσωπη ἔννοια, ἀλλὰ γιὰ τὸ ἴδιο τὸ Πρόσωπο τοῦ Κυρίου, πὸ σαφέστατα μᾶς φανέρωσε, ὅτι Αὐτὸς εἶναι «ἡ Ὁδός, ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωὴ» (Ἰω. 14, 6).

Ἄς δοῦμε ὅμως τὰ πιὸ ἐμφανῆ καὶ ἀποκαλυπτικὰ σημεῖα πὸ ἐπαληθεύουν τόσο τὴν ὑπαρξη ἑνὸς ἀνελέητου καὶ *νεοεποχίτικου συγκρητισμοῦ*, ὅσο καὶ τὶς πλάνες τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν, οἱ ὁποῖες εἶναι διάσπαρτες σ' ὅλο τὸ βιβλίο, «μεταμφιεσμένες» ἐπιμελῶς σὲ Ὁρθόδοξη πνευματικότητα.

* * *

1. Πρόκειται γιὰ *παλιὰ σκέψη* πὸ συναντᾶται σὲ ἐξωχριστιανικὲς θρησκείες. Σύμφωνα μ' αὐτὴ, ἡ ἀνθρωπότητα περνάει ἀπὸ συνεχῆ ἐναλλαγὴ ὀρισμένων ἐποχῶν καὶ δὲν ἀκολουθεῖ ὀριζόντια τροχιά. Ὁ *μοντέρνος* ὀρος «New Age (Νέα Ἐποχή)» εἶναι παρμένος ἀπὸ τὴν ἀστρολογία πὸ πιστεύει, ὅτι γιὰ νὰ περάσει τὸ ἡλιακὸ σύστημα ἀπὸ ἕνα Ζῶδιο σ' ἕνα ἄλλο, χρειάζεται περισσότερο ἀπὸ 2100 χρόνια. Στὶς μέρες μας τελειῶνει, ὅπως πιστεύουν, ἡ ἐποχὴ τοῦ Ἰχθύος δηλαδή τοῦ Χριστιανισμοῦ, μιὰ ἐποχὴ, κατ' αὐτοὺς πάντα, περιορισμοῦ καὶ στενότητος καὶ μπαίνουμε στὴν ἐποχὴ τοῦ Ὑδροχόου.

Βλ. π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ, Ἀποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός, Νέα Ἐποχή, σελ. 7 κ.έ. καὶ Ἡ Ἀστρολογία στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας, σελ. 58.

Α'. Στοιχεῖα Συγκρητιστικὰ

Ἦπως προείπαμε τὸ βιβλίον αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ πείσει τὸν ἀναγνώστη, ὅτι οἱ χριστιανικὲς καὶ μὴ ὁμολογίαι δὲν ἀπέχουν πολὺ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια.

Αὐτὸ ἐπιτυγχάνεται μὲ διαφόρους τρόπους, ὅπως μὲ τὴν ἀναφορὰ σὲ πάμπολλους ἀλλοθρήσκους καὶ ἑτεροδόξους φίλους τῆς Γερόντισσας, μὲ τοὺς ὁποίους διατήρησε σχέσεις σ' ὅλη τῆς τὴν ζωὴν, χωρὶς ὡστόσο νὰ τοὺς μεταστρέψει ἢ ἔστω νὰ καταβάλλει τὴν παραμικρὴν προσπάθειαν. Ἀντίθετα, τοὺς θεωρεῖ συχνὰ καὶ ὡς ἀγίους (π.χ. σελ. 212 καὶ 407) ἢ ὑπόδειγμα χριστιανῶν (σελ. 72)² καὶ γι' αὐτὸ συνομιλεῖ μαζί τους γιὰ τὸ Θεὸ (γιὰ ποῖο Θεὸ ἄραγε;).

* * *

Ἦς ἀναφερθοῦμε, ὁμως, ἀναλυτικώτερα:

• **Στὴ σελ. 15**, ἓνας ἀγγλικανὸς «θεολόγος», ἀναγνωρίζει τὴν «ἐν Χριστῷ ζωὴ τῆς». Εἶναι αὐτονόητο πὼς αὐτὸ προϋποθέτει κοινὸ βίωμα καὶ κοινὴ πίστη γιὰ τὸ Χριστό, ἢ ὅποια φυσικὰ δὲν μπορεῖ νὰ ταυτιστεῖ μὲ τὴν ὀρθόδοξον πίστην, γιὰτὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσιν ὁ ἀγγλικανὸς θὰ εἶχε ἐπίμονα ζητήσει καὶ λάβει τὸ ὀρθόδοξον Βάπτισμα.

• **Στὴ σελίδα 27**, ἀναρωτιέται ἡ συγγραφεῖς σὲ τί θὰ μπορούσε νὰ ἐνοχλεῖ τὴν Γερόντισσα ἢ συνεργασία, ἀκόμα καὶ ἡ μισθοδοσία ἀπὸ Ἑβραίους; Ἦόσο εἶναι σύμφωνη ἢ τακτικὴ αὐτὴ πού παρυσιάζεται ὡς ἀρετὴ καὶ προβάλλεται ὡς ἀπόδειξη τῆς ὑπέμετρης ἀγάπης πού εἶχε ἡ Γερόντισσα πρὸς ὅλους μὲ τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου πού μᾶς λέει: «εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε» (Β' Ἰωάν. 10); Ἦήπως τελικὰ ἡ Γερόντισσα διέθετε μεγαλύτερη ἀγάπην ἀπ' αὐτὸν πού ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία ὀνόμασε «Μαθητὴ τῆς Ἀγάπης»;

2. Γράφοντας στὸν ἀλλοθρήσκο Ἦμπε, λέει:

• *«Διαβάζοντας χθὲς τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων στὸ κεφάλαιον 4, 34, ἔγραξα μέσα στὴν καρδιά μου νὰ βρῶ ἓναν τέτοιο χριστιανό. Ἦσὸ καὶ ὁ Yehouda ἦρθατε στὸ νοῦ μου! Καὶ νὰ σκεφτεῖς ὅτι κανένας ἀπὸ τοὺς δύο σας δὲν εἶναι Χριστιανὸς κατ' ὄνομα!».*

• Αὐτὴ ἡ τελευταία φράση ἀποδεικνύει τὸ συγκρητιστικὸν χαρακτῆρα τοῦ βιβλίου, τονίζοντας ὅτι τὰ ἔργα καὶ ὄχι ἡ πίστη καὶ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, τὸ ὁποῖον, καθὼς φαίνεται, μόνο τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ προσφέρει καὶ τίποτε παραπάνω, σώζουν. Ἦρα λοιπόν, οἱ πάντες δύνανται νὰ σωθοῦν ὅπου καὶ ἂν πιστεύουν, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἄνθρωποι ἠθικοὶ καὶ «ἐνάρετοι». Ἦποβιβάζεται ἄρα ὁ Χριστιανισμὸς σὲ μιὰ ἠθικὴν ἰδεολογίαν.

● **Στήν σελ. 33**, βλέπουμε τὴν στενὴ σχέση τῆς Γερόντισσας μετὴν αἴρεση τῶν **Κουακέρων**³. Τὸ ἔργο τους στὴν Θεσσαλονίκη διαφημίζεται ὡς σπουδαῖο, ἐνῶ ἡ ἴδια κατέχει θέση διευθύντριας στὴν σχολή τους, ἀλλὰ καὶ διδασκάλου τοῦ Εὐαγγελίου. Ποιὸς ἀφελῆς θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ πιστεύσει πῶς, ἂν οἱ ἀπόψεις τῆς καὶ ἡ ἐρμηνεία ποὺ ἔδιδε στὸ Εὐαγγέλιο δὲν ταυτίζονταν ἀπόλυτα μ' αὐτὲς τῆς αἰρέσεως, θὰ τῆς ἐμπιστεύονταν τὶς δύο, ἀναμφισβήτητα, πιδ εὐαίσθητες θέσεις σὲ τέτοια αἴρεση; Παράλληλα δίδεται στὸν ἀναγνώστη ἡ ἐσκεμμένη ἐντύπωση πῶς οἱ **Κουάκεροι** εἶναι ὁμάδα ὀρθοδόξων χριστιανῶν μετὴν σπουδαῖο μάλιστα ἔργο καὶ δραστηριότητες, ἐντύπωση ἐσφαλμένη καὶ ἄκρως ἐπικίνδυνη ἀκόμα καὶ προσηλυτιστική. **Στὶς σελ. 40-41**, παρουσιάζεται ἡ σχέση τῆς μετὰ δύο ἀκόμη **Κουάκερους**, ἐνῶ φιλοξενεῖται καὶ στὸν ξενῶνα τους (σελ. 46).

● **Στὴν σελ. 63**, κάποιος Μεθοδιστῆς Ἱεραπόστολος ζητᾷ τὶς προσευχὲς τῆς γιὰ νὰ λάβουν καὶ ἄλλη χάρις ἀπ' τὸ Θεό. Αὐτὸ παραμένει ἀσχολίαστο καὶ διδάσκει γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ πῶς ἡ Χάρις δὲν εἶναι προνόμιο τῶν Ὀρθοδόξων. Ἡ Χάρις ὅμως τοῦ Θεοῦ, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐνεργεῖ μόνο στοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ «ὄλον συγκροτεῖ τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκκλησίας» (Ἰδιόμελο τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος).

● **Στὴν σελ. 42**, ὁ «*θρασὺς συγκρητισμὸς*» ξεπερνάει κατὰ πολλὰ τὰ ὅρια, καθὼς, ὅπως διαβάζουμε, ἡ Αὐρηλία, ἡ Γερόντισσα ὡς λαϊκὴ, φεύγοντας γιὰ τὴν Ἰνδία, πῆρε μαζί τῆς μόνο δύο βιβλία. **Τὸ ἓνα ἦταν τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὸ ἄλλο ἓνα βιβλίον τοῦ γκουροῦ**

3. ● «Οἱ Κουάκεροι, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, συνέβαλαν στὴν ὑποκειμενικὴ καὶ εὐθικτὴ ποιότητα τοῦ ἔθνους μας, κάτι ἰσοδύναμο, ἀλλὰ σὲ θρησκευτικὸ ἐπίπεδο, μετὰ τὸ κυρίαρχο σύνθημα τοῦ Ρουσσώ, “ἐπιστροφή στὴν φύση”, ποὺ χαρακτηρίζει τὸ κίνημα τοῦ Ρομαντισμοῦ... Ἡ σχεδὸν πλήρης ὑποκειμενοποίηση καὶ ιδιωτικοποίηση τῆς πνευματικῆς “κλήσης” καὶ τοῦ “ἐσωτερικοῦ φωτός” ἐκλαϊκεύτηκαν ἀπὸ τοὺς Κουάκερους... Ἡ διδασκαλία, ἡ λειτουργία καὶ ἡ καθοδήγηση ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ τὴν προσωπικὴ συνείδηση καὶ διαίσθηση» (FRANK SCHAEFFER, Ἀναζητώντας τὴν ὀρθόδοξη πίστη στὸν αἰῶνα τῶν ψευτικῶν θρησκειῶν).

● Σύμφωνα λοιπὸν μετὰ τὰ παραπάνω, θὰ μπορούσαμε νὰ ἐρμηνεύσουμε φαινόμενα ποὺ θὰ συναντήσουμε πιδ κάτω, ὅπως τὴν ὑπερβολικὴ ἀγάπη τῆς Γερόντισσας γιὰ τὴν φύση, τὸν ἐντονο **συναίσθηματισμό-ρομαντισμό**, τὴν ἀπουσία πνευματικοῦ Πατρὸς καὶ καθοδηγητοῦ ἢ τὴν ἀποστασιοποίησιν ἀπ' αὐτὸν ἀκόμα καὶ στὶς μεγάλες ἀποφάσεις ὅπως ἡ καλογερικὴ, ἡ ἀποψὴ τῆς, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἐξαρτᾶται μόνο ἀπὸ τὴν σχέση τοῦ ἐαυτοῦ μας μετὰ τὸν ἐαυτὸν μας καὶ ἄλλα παρόμοια.

Πρέπει ὁμῶς νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ Schaeffer γνωρίζει πολλὰ καλὰ τὸν Προτεσταντισμό, ἀφοῦ προέρχεται καὶ μετεστράφη στὴν Ὀρθοδοξία ἀπ' αὐτόν.

Sivananada⁴. **Κ**αὶ ἐνῶ γιὰ τὸ Εὐαγγέλιο οὔτε λόγος γίνεται, τὸ βιβλίο τοῦ γκουρού τὴν ἐνθουσιάζει τόσο πολὺ, ποὺ ψάχνει ἀπεγνωσμένα τὸν συγγραφέα του. **Αὐ**τὸς μὲ τὴν σειρά του, «ὡς ἐκ θαύματος», τὴν ἀκολουθεῖ παντοῦ καὶ τὴν βοηθᾷ πολὺ περισσότερο στὸ ξεκίνημά της στὴν Ἰνδία⁵, γιὰ νὰ μᾶς ἀποδείξει, ἄτυπα ἔστω, πόσες δυνάμεις κρύβονται στὸν Ἰνδουϊσμὸ καὶ στοὺς γκουρού, τὶς ὁποῖες ἂν καὶ ἀγνοοῦμε, μποροῦμε ὅμως σταδιακὰ νὰ ἀνακαλύψουμε καὶ νὰ εὐεργετηθοῦμε ἀπ' αὐτές.

• **Στὴν σελ. 50-51**, γίνεται σύγκριση γκουρουϊστικῶν τεχνικῶν μὲ ὀρθόδοξες ἀπόψεις. **Θ**εωρεῖ, δηλαδή, ἡ Γερόντισσα πὼς στὸν Ὁρθόδοξο Μοναχισμό, ὅπως καὶ στὸν Ἰνδουϊστικὸ, εἶναι σύνηθες φαινόμενο ἢ προσπάθεια τοῦ ἀσκητοῦ νὰ γίνεται **ἀόρατος** ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους, πρᾶγμα ἐντελῶς ξένο καὶ ἄγνωστο στὴν δική μας ἀσκητικὴ παράδοση.

• **Στὴν σελ. 53**, συγκρίνεται καὶ ἡ ἰνδουϊστικὴ μὲ τὴν ὀρθόδοξη λατρεία, χωρὶς νὰ ἀπουσιάζει ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν «ὁμοιοτήτων» καὶ ἡ διαρκὴς ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, ποὺ δῆθεν ὑπάρχει καὶ στὶς δύο λατρεῖες μὲ μοναδικὴ διαφορά τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ποὺ ὁ ἀσκητὴς ἐπικαλεῖται⁶. **Φ**υσικά, ἡ διαφορά εἶναι πολὺ

4. • «Φεύγοντας πήρε μαζί της δύο βιβλία μόνο. **Τ**ὸ Εὐαγγέλιο καὶ ἓνα βιβλίο ποὺ τῆς χάρισε τὴν τελευταία στιγμή μιὰ φίλη της ποὺ ἄκουσε ὅτι φεύγει γιὰ Ἰνδία. **Τ**ὸ εἶχε γράψει ἓνας πολὺ γνωστὸς ἐκείνην τὴν ἐποχὴ Ἰνδός, ὁ Γκουρού Sivananda» (*Ἡ Ἀσκητικὴ τῆς Ἀγάπης*, σελ. 42).

Ἴσως ἐδῶ νὰ εἶναι δόκιμη ἢ λαϊκὴ ρῆση: **Μ**ὲ τέτοιους φίλους τί νὰ τοὺς κάνεις τοὺς ἐχθρούς;

5. • «**Ε**κείνος μόλις τοῦ μίλησε γιὰ τὸ βιβλίο τοῦ Sivananda προθυμοποιεῖται καὶ τὴν παραπέμπει στὸν ἀδελφὸ του πού, ὦ! τοῦ θαύματος, ἦταν ὑπάλληλος στὸ ἰνδικὸ προξενεῖο!» (σελ. 43).

6. • **Ὁ** Ὁρθόδοξος ἀσκητὴς ἢ χριστιανὸς ἐπικαλεῖται, κατὰ τὴν προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀδιαλείπτως τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ἐλκύσει τὸ ἔλεός Του, αἰσθανόμενος τὴν ἀμαρτωλότητά του ἀλλὰ καὶ τὴν ἀδυναμία του νὰ ξεφύγει ἀπ' αὐτὴν χωρὶς τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπισκίαση τῆς θείας Του Χάριτος. **Ἀ**ντίθετα, ὁ ἰνδουϊστὴς ἐπικαλεῖται τὸ Θεὸ ὡς μέσο γιὰ νὰ διεισδύσει μέσα στὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό.

Διαβάζουμε σχετικά: • «**Γ**ιὰ παράδειγμα, μποροῦμε νὰ ἀρχίσουμε νὰ συγκεντρωνόμαστε στὸ ὄνομα καὶ τὴν μορφὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **Μ**ετὰ ἀπὸ ἐντονὴ ἐξάσκηση θ' ἀρχίσουμε νὰ αἰσθανόμαστε τὸν Χριστό, ὄχι ὡς ἄνθρωπο μὲ μορφὴ πιά, ἀλλὰ ὡς ἐνέργεια, ὡς φῶς, ὡς συνειδητότητα, ὡς δόνηση, ὡς τὸ Λόγο...» (Ρόμπερτ Νατζέμυ). [π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ, *Διαλογισμὸς ἢ προσευχή*; σελ. 63].

Εἶναι ἄρα ἐμφανὲς ὅτι δὲν μιλάμε γιὰ τὸ ἱστορικὸ καὶ ὑπαρκτὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας, ἀλλὰ γιὰ ἓνα βοήθημα στὴν προσπάθεια γιὰ ΑΥΤΟΘΕΩΣΗ

πιὸ οὐσιαστική, ἐνῶ ἔντεχνα περνᾶ καὶ πάλι τὸ μήνυμα, ὅτι ὅλες οἱ θρησκευεῖς ἔχουν τὴν ἀλήθεια μὲ μόνη διαφορὰ τὸ ὄνομα ποῦ προσδίδουν στὸ Θεῖο.

● **Στὴν σελ. 54**, διαφημίζεται ὁ Rama Krishna, ὡς ἐπηρεασμένος τάχα ἀπὸ τὸ Χριστιανισμό, ἐνῶ στὴν **σελ. 47**, παρατίθενται ἀρκετὰ ὀνόματα μεγάλων γκουροῦ ποῦ γνώρισε ἡ Γερόντισσα, προφανῶς γιὰ νὰ ξέρουν ποῦ πρέπει νὰ ἀπευθυνθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι γιὰ τὴν ἰνδικὴ φιλοσοφία καὶ τὶς τεχνικὲς της.

● **Λίγο** πιὸ κάτω προσπαθεῖ ἡ συγγραφέας νὰ μᾶς πείσει, ὅτι ἡ Ἑβραία φίλη της πίνει ἀπὸ τὸ σταυρωμένο νεράκι, ὅταν ταυτόχρονα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς λέει ὅτι «*Σταυρὸς Ἰουδαίοις σκάνδαλον*».

Σὲ τί ἀποσκοπεῖ ἡ παραπλάνηση αὐτῆ, παρὰ στὸ νὰ πιστεῦσουμε, ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τῶν ἄλλων θρησκευιῶν δὲν διακατέχονται ἀπὸ τὸν ἴδιο «φανατισμό», ἀπὸ τὸν ὁποῖο δῆθεν διακατεχόμαστε ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι;

● **Ἀκόμα**, γίνεται σύγκριση τοῦ Μοναχισμοῦ μὲ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποῦ ἡ νεοειδωλολατρία καὶ ἡ λατρεία τοῦ Δωδεκαθεοῦ βρίσκεται σὲ ἔξαρση καὶ ἰδιαίτερα στὴ χώρα μας (**σελ. 106**).

● **Ἄλλου**, ἡ Γερόντισσα προσκαλεῖται νὰ προσευχηθεῖ μέσα σὲ τζαμιὰ (**σελ. 44**), χωρὶς νὰ ἀναφέρεται τὸ ἂν τελικὰ ἀποδεχόταν τὴν πρόσκληση αὐτῆ, μολονότι ἡ πράξη αὐτῆ ἐπαινεῖται ἀπὸ τὴν συγγραφέα.

● **Πάντως** ἡ προσκύνηση τῶν τζαμιῶν δὲν ἀντιβαίνει στὸ πνεῦμα τοῦ βιβλίου, ἀφοῦ οἱ Μουσουλμάνοι, οἱ Ἰνδουιστῆς ἀλλὰ καὶ οἱ Ἑβραῖοι, ἔχουν τὸ Θεὸ μέσα τους καὶ ὀδηγοῦνται ἀπὸ τὸ ἴδιο πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἡ ἴδια ἡ Γαβριηλία ὑποστηρίζει (**σελ. 325**)⁷.

● **Ἀκόμα**, ὁ Ραμασάντρα ἀναφέρεται ὡς σπουδαῖος ἄνθρωπος ποῦ ζεῖ κατὰ Χριστὸν (**σελ. 234**), ἐνῶ διαρκῆς εἶναι καὶ ἡ ἀναφορὰ στὰ χαρίσματα τοῦ Baba Amte (**σελ. 403**). **Γίνεται** λοιπὸν ἐμφανῆς ἡ ἄποψη τῆς Γαβριηλίας πὼς ὅλοι μποροῦν νὰ ζοῦν καὶ νὰ πορεύουν-

γιὰ μιὰ καθαρὰ δαιμονικὴ παρουσία καὶ ἐμπειρία, κάτι ἀνάλογο μὲ τὰ λόγια τοῦ ὄφεως στὴν Εὐα.

7. ● «**Μοῦ** ἔλεγαν πολλὲς φορές: **Γιατί** θεωρεῖς τοὺς Ἰνδοὺς σὰν δικούς σου; ἢ τοὺς Μουσουλμάνους, ἢ τοὺς Ἑβραίους; **Μά**, γιατί ἐγὼ βλέπω τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ μέσα τους ποῦ **ἴσως** συνειδητὰ δὲν τὸν γνώρισαν ἀκόμα... **Καὶ** ἔβλεπα πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς μὲ τὶς πράξεις τους νὰ κάνουν αὐτὸ ποῦ τοὺς ὀδηγοῦσε νὰ κάνουν τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ...».

Ἐντύπωση προκαλεῖ ἡ λέξη **ἴσως** ποῦ σημαίνει ὅτι ἀκόμα καὶ χωρὶς τὴν Χάρη τοῦ Βαπτίσματος κάποιοι ἔχουν πιθανὸν συνειδητὰ γνωρίσει τὸ Χριστό.

ται κατὰ Χριστὸν καί, συνεπῶς, εἶναι ἐντελῶς ἄχρηστο τὸ ἅγιο Βάπτισμα καὶ ἔνδειξη μίσους ἢ ἀντίθετη ἄποψη.

* * *

Τὰ πιδὲ χαρακτηριστικά, ὅμως σημεῖα **συγκρητισμοῦ** στὸ βιβλίον εἶναι τὰ ἐξῆς:

α) Στὴν σελ. 101, ἀναφέρεται πὼς ἀφοῦ ἔγινε Μοναχὴ καὶ κάποια μέρα συναντήθηκε μὲ δύο Ἴνδους μοναχοὺς ἀπὸ τὸ Ashram τοῦ Sivananda, αὐτοὶ τῆς εἶπαν: **«Τώρα εἶσαι πραγματικὴ ἀδελφὴ μας. Ράσο ἐσὺ - ράσο ἐμεῖς».** **Στὴν** φράση αὐτὴ συμπυκνώνεται ὅλη ἡ διδασκαλία τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ καὶ τῆς «Νέας Ἐποχῆς». **Μὲ** τὸν τρόπο μάλιστα πὸν εἶναι διατυπωμένο, περνάει τὸ μήνυμα τόσο ὅτι, ὡς ὀρθόδοξοι, χρῆζουμε μιᾶς ἀναγνωρίσεως ἀπὸ τὰ ἄλλα, πιδὲ «πνευματικά» καὶ μυστικιστικὰ θρησκευόμενα, ὅσο καὶ ὅτι οἱ Ἴνδοί, ὡς μεγαλόψυχοι καὶ ἀφανάτιστοι, μᾶς παρέχουν αὐτὴ τὴν ἀναγνώριση καὶ ἀποδέχονται ἀπόλυτα τὴν ἀσκητικὴν μας πὸν λίγο φυσικὰ ἀπέχει ἀπὸ τὴ δικὴν τους. **Εἶναι** ἡ βάση μιᾶς σύγκρισης μεταξὺ τῆς δικῆς μας Ἀσκητικῆς Παραδόσεως καὶ τῆς Ἰνδουιστικῆς, δηλαδὴ τῆς *γύγκα* καὶ τοῦ *διαλογισμοῦ*, μὲ τὴν προσευχὴν, ἰδιαίτερα τὴν *νοερὰ προσευχὴν* καὶ γενικῶς τὴν ὀρθόδοξον λατρείαν μας.

Στὰ ἴδια, ἐξᾴλλου, πλαίσια, κινουῦνται καὶ οἱ σκέψεις τῆς Γερρόντισσας στὴν **σελ. 245-246**, ὅπου καὶ ἐκεῖ δὲν παραλείπει, μὲ μιὰ σκόπιμα μπερδεμένη πρόταση, νὰ μᾶς πεί ὅτι ἐκεῖνο πὸν σώζει εἶναι ἡ λιτότητα, ἡ πτωχεία καὶ ἡ στενὴ ὁδός, ἡ ὁποία, ὅμως συγκεκαλυμμένα παρακάτω, βιώνεται καὶ στὰ Ὁρθόδοξα Μοναστήρια καὶ στὰ Ἄσραμ⁸.

β) Τὸ δευτέρον σημεῖον τὸ ἐντοπίζουμε στὴν **σελ. 39**. **Ἐκεῖ** ἐναφέρεται πὼς ὡς Ἕλληνας τρέφουμε «ἔμφυτον» σεβασμὸν γιὰ τὴν ἰνδικὴν φιλοσοφίαν, γιὰ τὴν καὶ οἱ Ἴνδοί, ὅπως καὶ ἐμεῖς, ἔχουν μιὰ ψυχικὴ λεπτότητα, ἡ ὁποία εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς καλλιιεργείας τους. **Γράφει** ἀκόμα πὼς ὑπάρχουν στὴν Ἰνδία σοφοὶ πὸν ἔχουν ὀλοκληρωτικὰ ἀφιερῶθαι στὸ Θεόν, χωρὶς τὴν παραμικρὴν νύξιν γιὰ τὸ

8. • «Μὰ τὸ εἶπε ὁ Κύριος. Στενὴ ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα στὴν Ἀλήθεια... **Καὶ** μὲ πῆγε μὲ τὸ χερί Του. **Καὶ** πάλιν τὴν ἄλλη μέραν ἀλλοῦ κι ἀλλοῦ, στὸ Νοσοκομεῖον ἐνὸς μεγάλου Κοινοβίου μὲ Μοναχοὺς ὅπου κι ἐκεῖ ἦταν ὅλα λιτά, ὅπως στὰ δικὰ μας Μοναστήρια...» (Ἡ Ἀσκητικὴ τῆς Ἀγάπης, σελ. 245-246).

Ἐάν προσέξουμε τίς λέξεις πὸν εἶναι γραμμένες μὲ τὸ ἀρκετὸ γράμμα κεφαλαίον, μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε τὰ ἐξῆς: **α. Ὅποιος** βαδίζει τὴν στενὴν ὁδὸν ὀδηγεῖται στὴν Ἀλήθειαν ἄρα στὸ Χριστό. **Ἀρκεῖ** λοιπὸν τὸ νὰ ζεῖ κανεὶς λιτά γιὰ νὰ ἀγιάσει. **β. Κοινόβιον** καὶ Μοναχὸν καὶ Μοναστήριον, Ἰνδουιστῆς καὶ Ὁρθόδοξον Μοναστήριον εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα. **Αὐτὸ** ἐξᾴλλου φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν φράσιν πὸν ὑπογραμμίσσαμε ἐμεῖς.

γεγονὸς ὅτι, δὲν ὑπηρετοῦν τὸν ἴδιο Θεό, τὸν μοναδικὸ Θεό, ποὺ διακονοῦμε ἐμεῖς.

Πράγματι, ἂν λάβουμε τὴν λέξη Ἑλληνες μὲ τὴν συνήθη ἀσιογραφικὴ τῆς σημασία, ὡς εἰδωλολάτρες δηλαδή, τότε δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ συμφωνήσουμε. **Ἄ**ν ὁμως δεχθοῦμε ὅτι οἱ Ἑλληνες, ὡς Ρωμηοί, ὡς Ὁρθόδοξος δηλαδή Λαός, παραμείναμε ἀνεκάθεν ἀμετακίνητοι στὴν Πίστη καὶ στὶς Παραδόσεις μας, τότε τί κοινὸ μποροῦμε νὰ βροῦμε μεταξὺ τοῦ Φωτὸς καὶ τοῦ σκότους, τῆς Ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Διαβόλου; **Ἀ**πολύτως κανένα, ἰδιαίτερα ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ Πατέρες μας οἱ σοφοὶ καὶ ἅγιοι, δὲν δέχθηκαν νὰ βάλουν στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεώς μας οὔτε μία φορὰ ὅποιαδήποτε λέξη ποὺ νὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ γράμμα Ψ, ἀρχικὸ τῆς λέξεως «Ψεῦδος», διδάσκοντάς μας, ὅτι καμμία κοινωνία δὲν μποροῦμε καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε μὲ τὸ ψεῦδος καὶ ὅτι ἡ Πίστη μας εἶναι ἡ μόνη ποὺ δὲν ἐμπεριέχει ἴχνος ψεύδους, ἡ μόνη ποὺ ἐμπεριέχει τὴν Ἀλήθεια.

Πρέπει ὁμως νὰ τονίσουμε, ὅτι πραγματικὰ σοφὸς εἶναι μόνον αὐτὸς ποὺ κοινωνεῖ μὲ τὴν σοφία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὄντως Σοφία, τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ γίνεται θεὸς κατὰ χάριν, πρᾶγμα ποὺ ἀδυνατοῦν νὰ δεχθοῦν οἱ Ἰνδουϊστὲς, οἱ ὅποιοι ἐλπίζουν μόνον στὶς ἐσωτερικὲς τους δυνάμεις καὶ στὴν δυνατότητα αὐτοθεώσεως.

Στὴ σελ. 184, τέλος, συγκρίνονται καὶ οἱ ἁγιασμένες μορφὲς τῶν Προφητῶν μὲ τὶς μορφὲς τῶν γιόγκι καὶ τῶν γκουροῦ.

• **Ἄ**ν πρέπει ὁμως νὰ ἐξαιρέσουμε ἀπ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιο καὶ τὴν «Μίμηση τοῦ Χριστοῦ». **Ἡ** «Μίμηση τοῦ Χριστοῦ» εἶναι ἓνα πασίγνωστο βιβλίον, ποὺ ἐκφράζει ὅλο τὸν εὐσεβισμό καὶ τὴν λογικοκρατία τῆς Δύσεως καὶ ποὺ καμμία σχέση δὲν ἔχει μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πνευματικότητα καὶ τὴν Ὁρθόδοξη καὶ Πατερικὴ Μίμηση Χριστοῦ.

Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἡ Γερόντισσα τὸ ἀγαποῦσε ἰδιαίτερος καθὼς καὶ τὸν συγγραφέα του, ὅπως φαίνεται στὴ **σελ. 205**, ὅπου συγκαταλέγεται ἡ «Μίμηση τοῦ Χριστοῦ» στὰ βιβλία ποὺ συνιστοῦσε στοὺς ἄλλους πρὸς μελέτη, καθὼς καὶ στὴ **σελ. 77**, ὅπου συμβαδίζει μὲ τὸν συγγραφέα του Θωμᾶ Κεμπήσιο καὶ ἓνα ἀκόμη ἑτερόδοξο μοναχόν.

Ἄκρως κατατοπιστικὸ γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι ἓνα ἄρθρον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθεοῦ, ἐνὸς τῶν λογιωτέρων καὶ παραδοσιακῶν ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας μας. **Ὁ** Σεβασμιώτατος, μεταξὺ ἄλλων, ἀναφέρει:

«**Ἔ**χει ἀποδοθεῖ (ἐνν. ἡ Μίμηση τοῦ Χριστοῦ) στὸν Θωμᾶ Κεμπήσιο, ποὺ ὑπῆρξε ἓνας παπικὸς ἀσκητικὸς συγγραφέας... **Φ**αίνεται, ὅτι τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι ἐντεταγμένο μέσα στὰ δυτικὰ

πλαίσια καὶ ἐκφράζει τὴν πνευματικότητα τοῦ δυτικοῦ ἀνθρώπου... **Μ**πορεῖ κανεὶς νὰ διαπιστώσει, ὅτι ἡ μετάφρασή του μὲ τὴν παράλληλη παραθεώρηση τῶν νηπτικῶν πατερικῶν κειμένων συνετέλεσε στὴν δυτικοποίηση τῶν Ὁρθοδόξων. **Β**έβαια εἶναι γεγονός, ὅτι ὅταν κανεὶς διαβάσει τὴν “Μίμηση τοῦ Χριστοῦ” **θερμαίνεται συναισθηματικά**, ἀλλ’ ὅμως ἐκτρέπεται, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει, ἀπὸ τὴν γνήσια ἔκφραση τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως...».

Φρονοῦμε, λοιπόν, πῶς καὶ τὸ βιβλίον ποὺ μελετᾶμε, ἔχει τὶς ἴδιες ἀκριβῶς καὶ ἀκόμα ἐπιβλαβέστερες ἐπιδράσεις, γιατί ἐκτὸς ἀπὸ τὸν **νοσηρὸ συναισθηματισμό**, τὸν ὁποῖο ἐκπέμπει, προβάλλει καὶ ἐπικίνδυνες τεχνικὲς καὶ δοξασιεῖς. **Σ**υνιστοῦμε, συνεπῶς, ἀνεπιφύλακτα καὶ τὴν ἀνάγνωση τοῦ συγκεκριμένου ἄρθρου⁹.

■ **Α**ναφέρουμε μερικὰ μόνο σημεῖα τοῦ βιβλίου, στὰ ὁποῖα ἐπιχειρεῖται νὰ συγκριθεῖ ἡ ὀρθόδοξη μὲ τὴν ἰνδουϊστικὴ «πνευματικότητα», μεταξὺ τῶν ὁποίων, δυστυχῶς, δὲν ἀνευρίσκεται ἀπὸ τὴν συγγραφέα καμμία διαφορά.

Μιὰ ὅμως προσεκτικὴ καὶ ἀπαλλαγμένη προκαταλήψεων ματιά, ἀπὸ ἓνα «κριτικὸ» μάτι θὰ ἀνασύρει, σχετικὰ εὐκόλα, ἄπειρα τέτοια σημεῖα, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἐν λόγω βιβλίου.

* * *

Β': «Μέτρα ἀσφαλείας»

Εἶναι μαθηματικῶς βέβαιο, ὅμως, πῶς ἂν ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα δίδονταν στὸν ἀναγνώστη χωρὶς τὴν ἀπαραίτητη *ἐπικάλυψη*, τότε δύσκολα θὰ ἔπεφτε στὴν παγίδα.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ συγγραφέας ἔχει φροντίσει νὰ πάρει τὰ κατάλληλα, *ψυχολογικὰ* κυρίως, *μέτρα ἀσφαλείας*, ὥστε δύσκολα κάποιος νὰ ὑποψιαστεῖ μήπως ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι καὶ τόσο σωστὰ ἢ ὀρθόδοξα.

Εκτὸς λοιπὸν ἀπὸ τὸ συγκεκριμένον τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο δίδονται κάποιες πληροφορίες, ἀλλὰ καὶ τὸν καταιγισμὸ μὲ αὐτές, ἔτσι ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ μὴν προλαβαίνει νὰ τὶς ἐπεξεργάζεται, θὰ ἀναφέρουμε δειγματοληπτικὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ *ψυχολογικὰ «μέτρα ἀσφαλείας»*.

* * *

9. Πρόκειται γιὰ τὸ ἄρθρον μὲ τίτλον: «Ἡ μίμηση τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον παράδοση», στὸ ὁποῖο ὁ Σεβασμιώτατος ἀναπτύσσει μὲ πατερικὴ τεκμηρίωση τὸ ποιὸς εἶναι ὁ ὀρθόδοξος δρόμος γιὰ τὴν Μίμηση τοῦ Χριστοῦ, ἀντιπαραβάλλοντάς τον μὲ τὴν ἐκτροπὴ τοῦ συγκεκριμένου βιβλίου.

Τὸ ἄρθρον δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικὸ «Γρηγόριος Παλαμᾶς», τεῦχος 764, 9/10 1996 σελ. 587.

● **Στήν σελ. 44**, αναφέρεται ἡ πρόσκληση πρὸς τὴν Γερόντισσα νὰ προσκυνήσει στὰ μικρὰ τζαμιά τῶν ξενοδοχείων, τονίζεται ὁμως ταυτόχρονα πὼς αὐτὸ ἀποτελεῖ ἡρωϊκὴ πράξη «στὴν δική μας ἐποχὴ τοῦ Φονταμενταλισμοῦ». Ἀὐτομάτως, λοιπὸν, χαρακτηρίζεται *φονταμενταλιστῆς* ὁποῖος δὲν δεῖ μὲ καλὸ μάτι τὴν πράξη αὐτή.

● **Στὴν ἐπόμενη σελίδα**, ἀναφέρεται ἡ συγγραφέας στὰ λόγια κάποιου ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος λέει πὼς «*ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ κινδυνεύουμε μόνο ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες μας*». Ἄρα λοιπὸν εἶναι ἀδύνατοι στὴν πίστη ὅσοι, ἀκολουθώντας τὴν τακτικὴ τῶν Πατέρων καὶ τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἀναπτύσσουν ἰδιαίτερες σχέσεις μὲ αἰρετικούς καὶ ἀλλοθρήσκους καὶ κυρίως δὲν προσεύχονται μ' αὐτοὺς κατὰ τὸν ἱεράρχη αὐτόν. Ἀντιθέτως εἶναι πολὺ πιστοί, ὅσοι κυριολεκτικά, διαπραγματεύονται τὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἀλήθεια.

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς ὀρθοδόξου ἀρχιερέως πιστεύει ἡ συγγραφέας καὶ δυστυχῶς ἐν μέρει δικαιολογημένα πὼς θὰ ἐξαλείψει κάθε ἐνδεχόμενη ἀντίρρηση.

Μήπως, ὁμως, εἶναι προτιμότερο γιὰ μᾶς νὰ ὑπακούσουμε στὰ λόγια τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ποὺ ἀναφέραμε στὴν εἰσαγωγή, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου ποὺ παραγγέλει: «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν» (Ματθ. 7, 15), παρὰ σὲ ἓνα ἱεράρχη, ὁποῖος καὶ ἂν εἶναι αὐτός.

Πῶς εἶναι δυνατόν, ἐξάλλου, νὰ πιστεύσουμε πὼς ἀμέτρητοι ξένοι εἶδαν τὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅπως ἀναφέρεται λίγο πῶς κάτω, ὅταν δὲν κατονομάζονται παρὰ μόνον ἓνας ἢ δύο; Ἄν θὰ ἔκανε ἡ συγγραφέας συστηματικὴ ἀναφορὰ στὶς πραγματικὲς ἐπιτυχίες τῆς Γαβριηλίας, ὅταν κάνει τὸ ἴδιο γιὰ ὅλες τὶς πλάνες της; Ἄν ἔχει γίνεи ἤδη κατανοητὸ πὼς ἡ ὁποιαδήποτε προσπάθεια μεταστροφῆς ἀλλοθρήσκων καὶ ἑτεροδόξων στὴν Ὁρθοδοξία ἐκλαμβάνεται ἀπὸ τὴν Γερόντισσα ὡς δεῖγμα φανατισμοῦ;

● **Στὴν σελ. 49**, γράφεται πὼς ἡ Γερόντισσα ἐγίνε ἓνα «παράθυρο στὴν Ὁρθοδοξία» γιὰ τοὺς ἄλλους, καὶ στὸν κόσμον γιὰ ἐμᾶς, ἀνοίγοντας ἓνα βαθὺ ρῆγμα στὴν «ἐπίκτητη φοβία μας». Τονώνει δηλαδή, ἡ συγγραφέας τὸν ἐγωϊσμό μας, ὥστε νὰ λειτουργήσει ἀνασταλτικὰ πρὸς τὶς ἐνστάσεις μας, ἀφοῦ κανεὶς δὲν θέλει νὰ κουβαλάει τὸν τίτλον τοῦ *φοβισμένου*.

● **Στὴν σελ. 122**, προλαμβάνονται γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ πιθανῆς ἀντιρρήσεις, ἀφοῦ ἡ συγγραφέας μᾶς λέει πὼς ἡ Γαβριηλία ἦταν ἡ μόνη ποὺ εἶχε τὸ θάρρος γιὰ τέτοιου εἶδους ἀνοίγματα καὶ πὼς οἱ ὑπόλοιποι Μοναχοὶ μας δὲν εἶναι καὶ τόσο ἐργατικοί, ἀλλὰ παραμένουν κλεισμένοι στὸ Μοναστήρι τους, καθὼς καὶ ὅτι ἡ

Γερόντισσα εἶχε τὴν εὐλογία γιὰ κάτι τέτοιο, ἀπὸ ἕναν ἀναγνωρισμένο Γέροντα (τὸν π. Ἀμφιλόχιο).

Ῥωστόσο, ὁ Γέροντας αὐτὸς ἔχει κοιμηθεῖ πολὺ ἐνωρίτερα (1976) ἀπὸ τὴν πρώτη ἔκδοση τοῦ βιβλίου (1996), ὅπως, βέβαια, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ποὺ ἀναφέρονται σ' αὐτὸ γιὰ νὰ στηρίξουν τὴν δῆθεν ἀγιότητα τῆς Γερόντισσας Γαβριηλίας. **Τ**ὸ γεγονός αὐτὸ σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄλλα στοιχεῖα πρέπει νὰ μᾶς βάλει σὲ ὑποψίες γιὰ τὰ κίνητρα τῆς συγγραφῆς.

• **Τέλος, στὴν σελ. 288,** παρερμηνεύεται ἡ ἀγάπη ποὺ ὀφείλουμε πρὸς ὄλους καὶ προβάλλεται ἡ Γερόντισσα ὡς *ὁμολογήτρια τῆς πίστεως* ἐνῶ ὅσοι διαφωνοῦν ὀνομάζονται *διῶκτες τῆς πίστεως*.

Εἶναι ἀνάγκη, ὁμως νὰ ξεφύγουμε ἀπ' ὅλες τὶς παραπάνω καλοστημένες παγίδες.

Ἄς ἀπαντήσουμε στὶς κατηγορίες ποὺ κινδυνεύουμε νὰ ἐλκύσουμε, διαφωνώντας μὲ τὶς τακτικὲς αὐτὲς (*φανατικός, φονταμενταλιστής, φοβισμένος, ἄπιστος, μισαλλόδοξος κ.ἄ.*), μὲ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τῆς Ἀγάπης, ποὺ ἤδη ἀναφέραμε, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ποὺ μᾶς παρακαλεῖ *«σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδασχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν»* (Ρωμ. 16, 17), ποὺ μᾶς ξεκαθαρίζει ὅτι *«οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι»* (Α' Κορ. 1, 20) καὶ μᾶς ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴ *«μή τις ὑμᾶς ἔσται συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐ κατὰ Χριστὸν»* (Κολ. 2, 8).

Ἄς ἀπαντήσουμε ἀκόμα μὲ τὰ λόγια τῶν πνευματοφόρων Πατέρων μας, οἱ ὁποῖοι ξεκάθαρα μᾶς προειδοποιοῦν, λέγοντας ὅτι *«εἴ τις κληρικὸς ἢ λαϊκὸς εἰσέλθῃ εἰς συναγωγὴν Ἰουδαίων ἢ αἰρετικῶν προσεύξασθαι καὶ καθαιρείσθω καὶ ἀφοριζέσθω»* (Κανὼν ΞΕ' τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων)¹⁰.

Τίθεται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα:

• **Ἡ** Γερόντισσα Γαβριηλία εἶχε μεγαλύτερη ἀγάπη ἀπ' αὐτὴ τῶν Πατέρων, τῶν Ἀποστόλων ἀκόμα καὶ τοῦ Κυρίου; **Σ**ὲ ποιόν, τελικὰ, ὀφείλουμε νὰ ὑπακούσουμε καὶ ποιόν νὰ ἐμπιστευθοῦμε καὶ νὰ ἀκολουθήσουμε, τὴν ἴδια τὴν Ἀλήθεια, ἢ μιὰ πλανεμένη Μοναχί;

(Ἔπεται τὸ Μέρος Β')

10. Παρόμοια ἀναφέρουν καὶ οἱ Κανόνες ζ', με', σα' τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ια' τῆς Στ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, α' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ, στ', λβ', λγ' καὶ λη' τῆς ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ἄλλοι.